

Поляк К. Ю., викладач
Рівненський державний гуманітарний університет
Ляшенко Ю.В., магістрант
Житомирський державний технологічний університет

НАСЛІДКИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЇХ СКЛАДОВИХ

Сучасне розуміння бухгалтерського обліку виходить за межі відображення фактів господарського життя. Бухгалтерський облік виступає виробником інформації, яка необхідна для формування управлінського рішення. При чому система бухгалтерського обліку генерує інформацію, яка може бути використана як у звичайних умовах функціонування підприємства так і в умовах надзвичайних ситуацій. Це є вкрай важливим в умовах динамічних змін зовнішнього середовища функціонування підприємства, а також складних технологічних процесів у внутрішньому середовищі.

Сучасні організаційно-методологічні положення бухгалтерського обліку в частині наслідків надзвичайних ситуацій не в повній мірі відповідають запитам користувачів. Крім того, діюча система бухгалтерського обліку не дозволяє їх ідентифікувати з конкретними об'єктами управління та визначити їх вплив на результати діяльності підприємства. Тому виникає потреба в ідентифікації наслідків надзвичайних ситуацій з об'єктами бухгалтерського обліку.

Питання бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій є мало дослідженими у вітчизняній науковій літературі. В навчальній літературі дане питання піднімалося лише в контексті визначення витрат та доходів від надзвичайної діяльності, а після зміни вітчизняного бухгалтерського законодавства та повного виключення такого виду діяльності, взагалі було виключено з підручників та навчальних посібників з бухгалтерського обліку.

Вважаємо за необхідне при розробці організації та методичних положень бухгалтерського обліку наслідків надзвичайних ситуацій визначити напрями їх структуризації та ідентифікації з об'єктами бухгалтерського обліку. Для цього пропонуємо визначити можливі наслідки надзвичайних ситуацій за окремими об'єктами бухгалтерського обліку, інформаційними ресурсами, яких є рахунки бухгалтерського обліку та показники фінансової звітності.

В цілому комплекс ідентифікації наслідків надзвичайних ситуацій, що охоплює всі об'єкти можна представити у вигляді моделі, яка є основою формування організаційно-методичних положень їх облікового відображення (рис. 1). Адже, система бухгалтерського обліку дозволить сформувати інформаційний простір управління господарською діяльністю підприємства в умовах надзвичайних ситуацій, що дозволить подолати їх з найменшими витратами часу, фінансових та матеріальних ресурсів. Ми, ж в свою чергу наслідки надзвичайних ситуацій пропонуємо групувати за напрями: економічні, еколого-економічні та соціально-економічні, що дозволить виявити їх характер й відповідно визначить особливості організаційно-методичних положень їх облікового відображення.

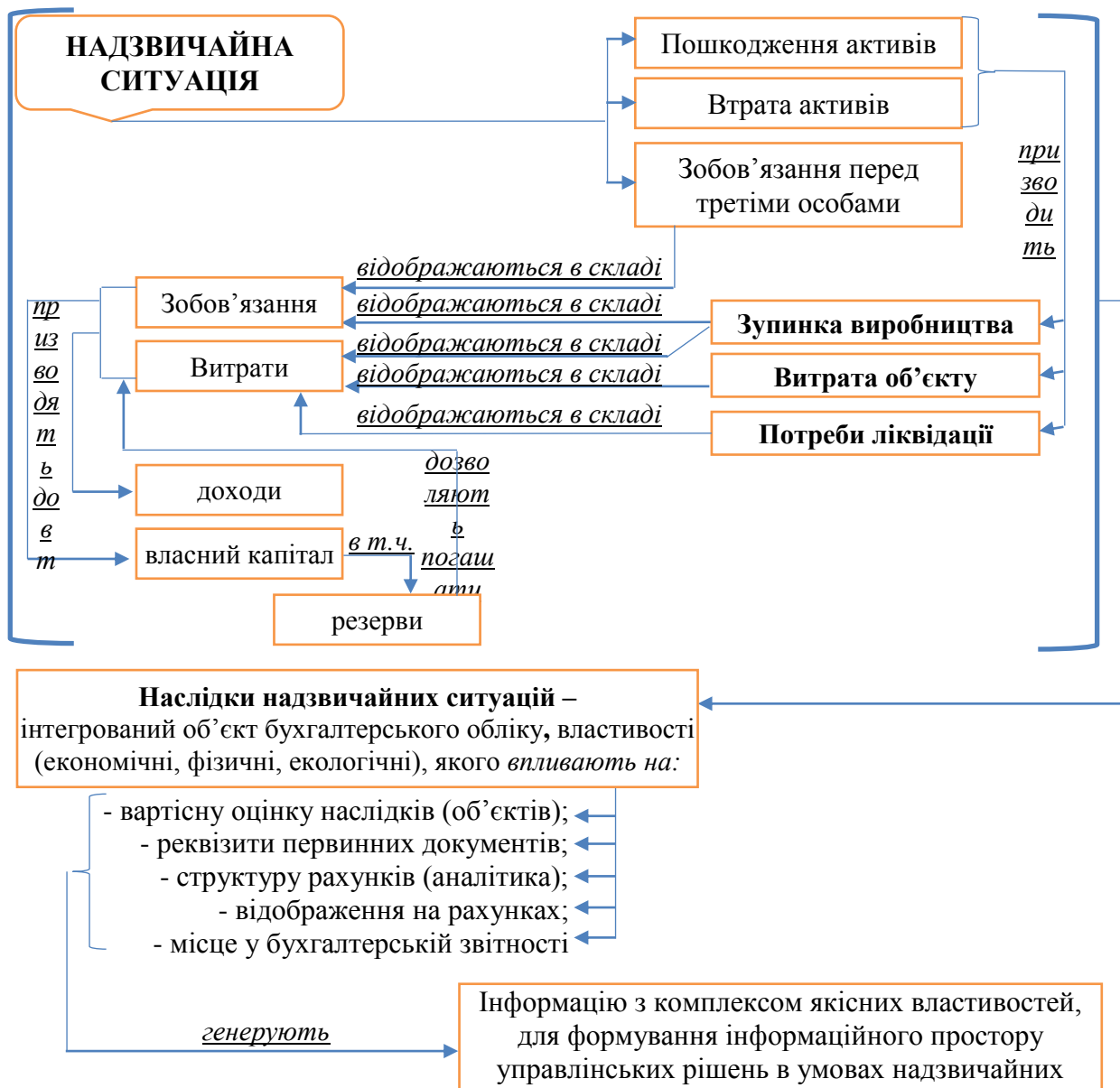

Рис. 1. Наслідки надзвичайних ситуацій як інтегрований об'єкт бухгалтерського обліку

Зазначимо, що розроблена нами схема є основою для розробки різного роду моделей ідентифікації наслідків надзвичайних ситуацій є підґрунтям для трансформації елементів методу бухгалтерського обліку, що вирішити проблему виокремлення наслідків надзвичайних ситуацій з усієї сукупності об'єктів бухгалтерського обліку та визначити їх властивості, які впливають на прийняття управлінських рішень.

Підсумовуючи результати дослідження, зазначимо, що ідентифікація наслідків надзвичайних ситуацій є основою для їх облікового відображення з виокремленням в окрему сукупність об'єктів. Це дозволяє системі бухгалтерського обліку генерувати інформацію, яка враховую сукупність властивостей наслідків надзвичайних ситуацій, та приймати управлінські рішення з врахуванням комплексу факторів.